

LA COOPERATIVA POPULAR DE L'ANY 1937

Jordi Piqué Padró

El sollevament dels militars rebels contra la República tindrà com a resposta l'esclat d'un moviment revolucionari, un moviment que tindrà l'oportunitat de materialitzar, ara des del poder, les manifestacions anticlericals i anticatòliques que durant la Segona República havien rebrotat com a conseqüència de la resistència de la jerarquia eclesiàstica i d'una part de la població catòlica d'acceptar el reemplaçament, per la via legislativa, dels tradicionals valors religiosos que impregnaven la vida col·lectiva i privada. A Tarragona, el mateix dia 21 de juliol de 1936, els milicians dirigiran els seus atacs contra el que consideraven un dels principals símbols de repressió social, l'Església. Tanmateix el saqueig i l'incendi només afectarà totalment al convent de Santa Clara i, parcialment, el convent dels Germans Carmelites del carrer d'Assalt.

D'altra banda, com és obvi, la persecució contra els representants de l'Església, seculars i regulars, comportarà l'abandonament de les esglésies i convents, bé per la detenció, assassinat o fugida dels seus ocupants. En aquest context, el mateix dia 22 de juliol, el Comitè Executiu de la Confederació Nacional del Treball (CNT) -representat per Marià Moragas, Josep Pena, Francesc Tejero, Mateu Benjumea i Julià Salamero-, redactarà l'acta d'incautació de l'església de Sant Joan, document en el qual es manifesta que *desde el momento que se produjo el movimiento se encontraba abandonada por el clero que la servía y que eran elementos destacados del fascismo*.

Des de desembre de 1936 fins a maig de 1937, els homes de la CNT de Tarragona tindran un control gairebé absolut sobre l'abastament de la ciutat. Un cop controlada la xarxa de distribució mitjançant un pont comercial entre els ports de Marsella i Tarragona, era necessari cercar un nou sistema de comercialització que ultrapassés el petit botiguer. La solució, pels cenetistes, era obrir una gran cooperativa de consum per a la venda al detall a l'església de Sant Joan, incautada per la CNT.

Malgrat l'oposició d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), Acció Catalana Republicana (ACR) i del Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC), la CNT obrirà les portes de la Cooperativa el dia 5 d'abril de 1937, i defensarà la seva creació com l'única manera de lluitar contra l'especulació i l'acaparament d'intermediaris i botiguers.

Durant els fets de Maig la Cooperativa serà assaltada i clausurada per milicians de la UGT i del PSUC, homes que tenien relacions o interessos evidents amb el comerç local i veien la Cooperativa com una greu competidora. El dia 10 de maig una comissió municipal inventariarà les existències emmagatzemades a l'església de Sant Joan i manifestarà que per comprar les mercaderies els cenetistes havien comptat amb un crèdit de 196.685 pta. concedit per la Conselleria Municipal de Proveïments que estava sota el control dels anarcosindicalistes. Finalment, la CNT acceptarà retornar tots els diners a la caixa municipal i reconvertiran la cooperativa en una societat civil de consum limitada als afiliats confederats, anomenada Reguladora de Vendes.

1) Relació de les existències de la Cooperativa Popular número 1 de la CNT, el dia 10 de maig de 1937:

<u>Article</u>	<u>Quantitat</u>	<u>Valor/pta.</u>
farina	8.700 kgs.	69.600,-
sucre	5.442 kgs.	9.265,-
sucre en terròs	48 caixes	2.160,-
arròs	3.308 kgs.	2.826,-
arròs bomba	150 kgs.	150,-
fesols	2.065 kgs.	3.633,-
cigrons	950 kgs.	1.807,-
pebrot vermell	200 kgs.	1.000,-
tomàquet en conserva	131 caixes	4.870,-
tomàquet en conserva	417 llaunes	396,-
pèsols	81 sacs	4.114,-
pebrot	139 caixes	6.775,-
pots de llet	60 caixes	4.500,-
café	2.440 kgs.	31.920,-
café Caracas	300 kgs.	5.400,-
patates	8.250 kgs.	4.537,-
blat	1.360 kgs.	829,-
sèmola	260 kgs.	220,-
bacallà	3.500 kgs.	11.200,-
vi blanc mançanilla	21 garrafes	735,-
vi blanc mançanilla	6 caixes	400,-
ametlla pelada	75 kgs.	570,-
serradures	5 sacs	25,-
safrà	15 llaunes	4.235,-
conserva de peix	21 sacs	1.260,-
galletes	723 Kgs.	2.892,-
melmelada	40 pots	100,-
sardina	115 llaunes	40,-
pastilles caldo	7 llaunes	856,-
sopa	100 kgs.	140,-
xampany	9 ampolles	36,-
pèsols en conserva	1.040 llaunes	826,-
xarop granadina	133 ampolles	308,-
llet condensada	233 pots	396,-
xocolata	86 lliures	227,-
lleixiu	178 ampolles	62,-
farina de bacallà	21 caixes	525,-
farina de peix	500 caixes	265,-
ous	1 caixa	48,-
compota de poma	75 llaunes	143,-
tonyina	200 llaunes	300,-
botifarras	6 unitats	108,-
bicarbonat	1 pot	90,-
oli	1.268 litres	4.051,-
formatge	10 unitats	250,-
mantega	56 kgs.	510,-
sabó	25 caixes	1.800,-
litines	3 caixes	27,-
moresc	5 sacs	337,-

articles de neteja i drogueria	-	4.627,-
Total d'articles de consum		191.391,- pta.

2) Relació d'equipaments de la Cooperativa Popular:

1 màquina elèctrica de moldre cafè		1.000,-
6 balances automàtiques		3.600,-
2 balances ordinàries		100,-
1 bàscula		100,-
7 carretilles		525,-
1 carro de mà		250,-
2 màquines d'extreure oli		500,-
1 nevera elèctrica		1.500,-
1 nevera ordinària		500,-
1 màquina pastes cafè		675,-
Total equipaments		8.750,- pta.

3) Diners en efectiu en la caixa de la Cooperativa Popular: 50.407,- pta.

Valor total dels béns de la Cooperativa Popular:

Existències:	191.391,-
Equipaments:	8.750,-
Efectiu caixa:	50.407,-
Total.....	..250.548,- pta.

Bibliografia: PIQUÉ PADRÓ, Jordi: *La crisi de la rereguarda. Revolució i guerra civil a Tarragona (1936-1939)*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat i Diputació de Tarragona, 1998.

Publicat a:

PIQUÉ PADRÓ, Jordi: "La Cooperativa Popular de l'any 1937", *Butlletí de Setmana Santa de la Germandat de Nostre Pare Jesús de la Passió*, (Tarragona, 2000)